

Lausunto

26.2.2025

VN/24185/2023
VN/24185/2023-VM-26

Valtiovarainministeriön lausunto terrorismirikostyöryhmän mietinnöstä

Oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa terrorismirikoksia koskevan rangaistussääntelyn kokonaistarkastelua suorittaneen työryhmän mietinnöstä (VN/24185/2023).

Valtiovarainministeriö vastaa lausuntopyyntöön myös lausuntopalvelu.fi:ssä.

Valtiovarainministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua terrorismirikostyöryhmän mietinnöstä.

Yleistä

Valtiovarainministeriö pitää erittäin hyvänä, että terrorismirikostyöryhmän mietinnössä on perusteellisesti arvioitu kuluneiden vuosikymmenien aikana terrorismirikossääntelyssä tehtyjen muutosten vaikutuksia sekä myös tarpeita sääntelyn edelleen kehittämiseksi. Työryhmän mietintö avaa hyvin kyseessä olevan lainsäädännön kehitystä ja se kokoaa ymmärrettävällä tavalla tämän sääntelyn tulkin-taan tarvittavaa tietoa erilaisista lainvalmisteluun liittyvistä lähteistä.

Valtiovarainministeriö kannattaa mietinnössä sääntelyn selkeyttämiseksi ehdotettuja ratkaisuja ja erityisesti eri aikoina syntyneiden valmistelumateriaalien kokoamista rikoslain uuden 34 a luvun hallituksen esityksen säännökohtaisiin perusteluihin sääntelyn soveltamisen helpottamiseksi.

Rikoslain 34 a luvun sääntely perustuu olennaisesti kansainvälisiin velvoitteisiin ja kokonaisarvioinnissa on tarpeen pitää mielessä, etteivät suunnitellut muutokset johda kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanon heikkenemiseen tai tilanteeseen, jossa kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanon valvonta- ja seurantaelimille syntyisi muutosten muotoiluista virheellistä käsitystä Suomen täytäntöönpanon tasosta.

Muut rikoslain 34 a luvun muuttumiseen liittyvät lakiehdotukset

Valtiovarainministeriö kannattaa mietinnössä ehdotettua muutosta lakiin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (rahanpesulaki). Muutos on tarpeellinen rahanpesulain saattamiseksi ajan tasalle terrorismin rahoittamiseen liittyvien rikosten rangaistussääntelyyn ehdotettujen muutosten kanssa.

Mietinnössä todetaan hyvin, että terrorismin rahoittamisrikoksia koskevien rikoslain 34 a luvun 5, 5 a ja 5 b §:n taustalla ovat sääntelyn sisällön ja säännösten kirjoitusasun osalta pitkälti kansainväliset velvoitteet, jotka uudenkin sääntelyn on toteutettava.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Muut asiat

Valtiovarainministeriö haluaa vielä nostaa esille seuraavia huomiota liittyen terrorismin rahoittamiseen.

Kansainvälinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastainen toimintaryhmä (Financial Action Task Force, FATF) julkaisi vuonna 2019 Suomea koskevan raportin, jossa se arvioi, että terrorismin rahoittamista ei Suomessa yleensä käsitellä erillisenä rikollisena toimintana, vaan tapauksia tutkitaan terrorismirikosten tutkinnan yhteydessä. FATF nosti esiin myös Suomen niukat terrorismin ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvät resurssit ja sen, etteivät tuolloin terrorismin rahoittamiseen liittyneet ajankohtaiset ilmiöt, kuten terroristijärjestö ISIL ja palaavat vierastaistelijat, näkyneet tapauksissa, joissa tutkittiin terrorismin rahoittamista.

FATF suositteli, että Suomessa lisättäisiin lainvalvontaviranomaisten keskittymistä erityisesti terrorismin rahoittamisen tutkintaan ja syytteeseen saattamiseen edistämällä ennakoivampaa lähestymistapaa terrorismin rahoittamista koskevien tapausten avaamisessa. FATF myös kehotti Suomea lisäämään ammattitaitoisia resursseja terrorismia ja terrorismin rahoittamista koskevien rikosten tutkintaan rahanpesun selvittelykeskuksessa, KRP:ssä ja syyttäjälaitoksessa. FATF kiinnitti huomiota myös terrorismin rahoittamisen tunnusmerkistöön ja rangaistusasteikkoon rikoslaisissa.

Suomessa ei ole annettu yhtään terrorismin rahoittamista koskevaa tuomiota, ja kokonaisuudessaankin on suoritettu vain muutamia esitutkintoja. Rahanpesun selvittelykeskus on vuonna 2020 julkaissut selvityksen ”Terrorismin rahoittamiseen liittyvät tuomiot Euroopassa 2015–2020”, jonka yksi johtopäätös on, että terrorismin rahoittamistuomioiden puuttuminen on huomionarvoista ottaen huomioon erityisesti Suomesta lähteneiden vierastaistelijoiden määrän sekä kohonneen terrorismin uhatason. Syiksi tuomioiden ja tapausten puuttumiseen on selvityksessä esitetty mm. rikoslain terrorismin rahoittamisen tunnusmerkistöä, esitutkinnan käynnistämisen kynnystä terrorismirikoksissa sekä näytön ja todisteiden keräämisen haasteita kansainvälisesti.

FATF tulee tekemään seuraavan Suomen rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja joukkotuhoaseiden leviämisen rahoittamisen estämisen tilannetta koskevan maa-arvionsa vuosina 2027–2028. Tässä yhteydessä se tulee arvioimaan, miten vuoden 2019 raportin suosituksia on edistetty ja kuinka tehokasta mm. terrorismin rahoittamiseen mahdollisesti liittyvien toimien tutkinta ja mahdollisten tekijöiden syytteeseen saattaminen ja tuomitseminen on.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Pauli Kariniemi

Jakelu

OM Oikeusministeriö

VN/24185/2023-VM-26

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: